

Arbetskostnad i offentlig sektor

Till skillnad från näringslivet är arbetskostnadsutvecklingen i den offentliga sektorn inte direkt kopplad till konsumentprisinflationen. Offentliga tjänster är i huvudsak gratis för användaren och är i stället skattefinansierade.

En naturlig utgångspunkt vid en analys av arbetskostnadsutvecklingen i offentlig sektor är att skattesatserna hålls oförändrade. Under det förenklade antagandet att den offentliga sektorns utgifter finansieras av en konstant proportionell inkomstskatt så växer skatteinkomsterna i takt med de totala arbetsinkomsterna i ekonomin. Om de övriga offentliga utgifterna växer i samma takt och andelen arbetade timmar i offentlig sektor är konstant, så kan den offentliga arbetskostnaden per timme öka i samma takt som i näringslivet. Detta gäller trots att produktivitetsutvecklingen är betydligt lägre i offentlig sektor än i näringslivet. Arbetskostnadsökningen i näringslivet spiller under dessa omständigheter över fullt ut i form av motsvarande arbetskostnadsökning i den offentliga sektorn. En snabbare arbetskostnadsutveckling i den offentliga sektorn än i näringslivet leder därmed till skatte- eller avgiftshöjningar, eller till nedskärningar i offentlig verksamhet och sysselsättning.

I denna rapport antas arbetskostnaden per timme i den offentliga sektorn öka i samma takt som i näringslivet som helhet. Dessutom antas att standarden i den offentliga sektorn kommer att hållas oförändrad framöver. Detta innebär t.ex. att personaltätheten i den offentliga verksamheten bibehålls.

Med utgångspunkt från nuvarande konsumtionsmönster och den framtida demografiska utvecklingen innebär detta att antalet arbetade timmar i den offentliga sektorn ökar med i genomsnitt 0,5 procent per år under perioden 2006–2015, medan antalet arbetade timmar i näringslivet ökar med i genomsnitt 0,3 procent per år under samma period.

Vidare antas att skattesatserna är oförändrade under åren 2006–2015.⁶⁶ Den stigande andelen arbetade timmar i den offentliga sektorn medför därför att det offentliga sparandet gradvis försämras under 2006–2015. Det förhållandevis höga sparand-

det 2006, 2,8 procent som andel av BNP, medför dock att det finns en betydande marginal innan det av riksdagen beslutade sparmålet om 2 procents överskott i genomsnitt över en konjunkturcykel hotas. Under 2015 bedöms dock denna marginal vara uttömd och sparandet väntas då uppgå till 1,8 procent som andel av BNP.

⁶⁶ Trots att skattesatserna antas vara oförändrade faller skattekvoten 2006–2008 till följd av den konjunkturella utvecklingen. I avsnitt 2.3 ”Två av många handlingsalternativ för parternas gemensamma agerande” görs dock justeringar i skattesatserna så att de olika handlingsalternativen ska bli jämförbara.